

Status for arbejdet med implementering af Fredericia for Verdensmålene med fokus på indsatser ved Teknik og Miljø pr. juni 2021

Temaoverskrift og målsættende indledning		Det vil vi gøre	Primær opgaveholder	Indsatser v/ Teknik og Miljø	Status/bemærkninger pr. juni 2021
Læring, handlekraft og fællesskaber					
VI ER FÆLLESSKABETS KOMMUNE	1				
<p>Alle skal opleve, at de kan være med til at gøre en forskel for andre, for miljøet, for sundheden, for klimaet.</p> <p>Vi skal være handlekraftige sammen – og gerne på tværs af virksomheder, kommuner, foreninger og borgere.</p> <p>Det er nødvendigt, når vi sammen skal sætte handling bag verdensmålene. Verdensmålene skal omsættes til hverdagsmål.</p> <p>Børnene er fremtiden. Med afsæt i Børnenes Verdensmål skal børn sammen med de voksne opleve, at de kan være med til at gøre en forskel lokalt.</p> <p>Vi har alle brug for løbende at få ny indsigt, som kan motivere og hjælpe os til at opretholde et godt helbred og til at handle bæredygtigt i dagligdagen med respekt for miljøet, klimaet og hinanden.</p>	1.1	<p>Vi vil understøtte, at alle børn og unge lærer om bæredygtig udvikling og globalt medborgerskab, så de kan være med til at finde bæredygtige løsninger i hverdagen.</p> <p>Det indebærer et bredt kendskab og handlekompetence i forhold til bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene, cirkulær tænkning, påskønnelse af kulturel diversitet og biologisk mangfoldighed.</p>	B&U	<p>Grøn Generation/Bæredygtig Generation T&M har i årevis samarbejdet med B&U og bidraget med en række undervisningstilbud, bl.a. i forhold til Naturpark Lillebælt, Biodiversitet, Spildevand og Affald & Genbrug.</p> <p>Projekt Databaseret Energiledelse bygger på løbende overvågning af forbrug og nøgletal og en målsætning om at reducere el-, vand- og varme-forbrug med hhv. 5%, 10% og 15% i de kommunale bygninger startende i daginstitutionerne. Besparelsen skal opnås alene ved forbedret drift, adfærdsregulering og brugerinddragelse samt løbende måling af nøgletal.</p> <p>Projektudvikling af Det Grønne Hus</p> <p>Affald & Genbrug tilbyder undervisningsforløb for børn omkring affaldssortering. Materialet og konceptet er under udvikling.</p>	<p>Teknik & Miljø deltager fortsat sammen med B&U i Grøn Generation/Bæredygtig Generation-arbejdet. Indsatsen er under genforhandling. Tovholderrollen/initiativet er hos B&U.</p> <p>Projektet er i proces - (se også pkt. 7.4 og 7.5). Dele af indsatsen er forsinket pga. Coronanedlukning.</p> <p>Projektet er under udvikling: Målet er ambitiøs formidling af grøn omstilling overfor primært børn og unge. Fondsansøgninger er i gang, bl.a. for pilotskalering af "Det grønne Hus" i Madsby Parken.</p> <p>Affald & Genbrug er sammen med lærere, pædagoger og konsulenter fra B&U ved at udarbejde undervisningsstrategi med afsæt i en inddragende tilgang. Målet er en række "plug and play" aktiviteter/ workshops målrettet daginstitutioner og skoleklasser. En styrke ved at udvikle eget materiale i tæt samarbejde med skoler/dagtilbud er, at vi kompetenceløfter undervisere fra skolerne, samtidig med at det endelige produkt gøres lokalt og forankres.</p>
<p>Det betyder, at livslang læring er centralt. Både unge og voksne samt foreninger og virksomheder efterspørger viden om, hvad der egentlig er det mest bæredygtige. Derfor skal vi arbejde for, at borgere i alle aldre – såvel som foreninger og virksomheder – har den fornødne viden til at kunne handle så bæredygtigt som muligt.</p>	1.2	Vi vil fortsat arbejde for at løfte Børnenes Verdensmål	B&U	<p>Ikke relevant/aktuel for Teknik og Miljø</p> <p>Opgaven med Børnenes Verdensmål er forankret i Vækst og Velfærdsinnovation</p>	
	1.3	Vi vil fremme, at borgere får mulighed for tage del i lærerige, sociale og handlekraftige fællesskaber, der bl.a. er med til at fremme sundhed og livskvalitet.	S&V	<p>T&M m.fl: Projekt Involvering af borgerne i grøn omstilling. Projektet bidrager til etablering af lokale grupper/fællesskaber og netværk.</p> <p>Det Grønne Rum i Danmarksgade (tidligere under T&M. Opgaven med drift og bemanning af Det Grønne Rum er organisatorisk placeret hos Sundhed og Velfærdsinnovation.</p>	<p>Projektet er sat i værk i foråret 2021. Status for projektet beskrives nærmere nedenfor under 1.4.</p> <p>Det Grønne Rum, der tidligere har dannet rammen for arrangementer for læring, fællesskab og handlekraft i forhold til bæredygtig udvikling og grøn omstilling, har været ude af drift siden 2020. Lokalet har i en periode været anvendt som coronatestcenter. Står i øjeblikket tomt og ubenyttet.</p> <p>Fremtidig funktion og anvendelse for Det Grønne Rum er ikke afklaret. I T&M prioriteres udvikling af Det Grønne Hus.</p>
	1.4	Vi vil samarbejde med forskellige aktører for at styrke viden om bæredygtig vækst og velfærd blandt andet gennem uddannelse,	B&U	T&M m.fl: Projekt Involvering af borgerne i grøn omstilling v/ Deltager-Danmark. Projektet bidrager bredt til styrket viden og understøttelse af lokale fællesskaber og netværk i forhold til grøn omstilling.	I april 2021 besluttede MTU m.fl. deltagelse i det 5-årige projekt. De første husmøder er afholdt, og en række medarbejdere fra Teknik og Miljø og Biblioteket deltager pt. i et træningsforløb sammen med kolleger fra andre kommuner.

	kompetenceudvikling og understøttelse af fællesskaber og netværk.		<p>Klimateater for videndeling og –formidling til borgere om klima og bæredygtig udvikling.</p> <p>Understøttelse af Business Fredericias Etablering af ny erhvervsklynge, Energi- og Klimaforum.</p> <p>Samarbejde med MesseC om "RE:DO"-konference i 2020.</p> <p>Samarbejde med landbrugsorganisationer om bl.a. klima og biodiversitet.</p> <p>Borgerrettede kampagner o.l. for styrkelse af videnniveau indenfor en række emner, f.eks. energi, biodiversitet, affald mv.</p> <p>For at løfte vidensniveauet hos Fredericias borgere og gøre det lette at træffe de rette valg i forhold til affaldssortering og bortskaffelse i dagligdagen, opruster Affald & Genbrug formidlingsindsatsen til borgerne i Fredericia i forbindelse med nyt regulativ for husholdningsaffald, herunder udrulning af ny ordning for mad- og restaffald.</p>	<p>Der er indgået en aftale med Teater Malstrøm om udvikling og opførelse af en klimaforestilling, der planlægges opført i foråret 2022.</p> <p>Energi- og klimaforum v/ BF blev etableret i 2020. T&M har medvirket ved de første møder i 2020. Grundet Corona har der ikke været afholdt møder i første halvår af 2021.</p> <p>Re:Do blev aflyst pga. Corona.</p> <p>Landbrugets interesse for grøn omstilling er under hastig udvikling; Grøn omstilling var hovedtema på VHL's og KHL's seneste generalforsamlinger. Der er taget initiativ til møde mellem Teknik og Miljø og VFL (Vejle-Fredericia Landboforening) for dialog om, hvordan vi kan samarbejde om klimatiltag og biodiversitet. Møde afholdes 1. juni 2021.</p> <p>Sammen med Energialliance Trekanten har vi i 2020 og 2021 arrangeret webinarer for borgere om energirenovering af boliger og udskiftning af varmforsyning (udfasning af oliefyr) mv.</p> <p>Affald & Genbrug har lanceret ny hjemmeside i slutningen af 2020. Der sker løbende opdateringer på hjemmesiden. I forbindelse med introduktion af nye affaldsbeholdere og ny affalds-app er der uddelt fysisk informationsmateriale, sorteringsvejledning mm.</p>
1.5	Vi vil arbejde målrettet med information og videndeling i forhold til særligt prioriterede temaer inden for bæredygtig udvikling, ligesom vi vil udvikle forskellige informationskanaler.		<p>Fysiske rammer for formidling af bl.a. Det Grønne Hus, Sundhedshuset, Naturcenter Trelde Næs.</p> <p>Løbende information på hjemmesiden, Facebook og andre sociale medier.</p> <p>Udarbejdelse af kommunikationsstrategi og løbende formidling af 'gode historier' med eksempler på projekter og indsatser, både borgerdrevne og kommunalt iværksatte.</p> <p>Parallelt med den mere målrettede information tilstræber vi at benytte "enhver lejlighed" til relevant, inspirerende info om muligheder for at agere bæredygtigt.</p>	<p>Udvikling af hjemmesiden www.frca.dk/verdensmaalene Siden er under forsat opbygning. Formidling og videndeling er overvejende sket i forhold til de enkelte indsatser på eksisterende platforme.</p> <p>Det Grønne Fredericia drives fortsat med mange brugere og godt aktivitetsniveau. Opdateres og udvikles løbende.</p> <p>En egentlig kommunikationsstrategi er endnu ikke udarbejdet, Teknik og Miljø koordinerer løbende kampagner, information og formidling med Kommunikationsafdelingen og står også selv for meget information (fotos, videoer, plancher osv). I 2020/2021 har der særligt været kommunikeret om bl.a. tilblivelsen og vedtagelsen af Klimaplan2020.</p> <p><i>Eksempel:</i> Nye højbede m blomsterengsblanding på stranden, hvor infoplancher inspirerer strandgæsterne til biodiversitet i haven.</p>
1.6	Vi vil i samarbejde med Business Fredericia skabe inspirerende fora med erhvervslivet for at tilskynde til en mere bæredygtig drift og vækst med udgangspunkt i FN's 17 Verdensmål.	T&M	<p>Etablering af ny netværksgruppe/klynge under Business Fredericia med fokus på Energi og klima.</p> <p>Samarbejde med Business Fredericia om virksomhedsrettede møder og aktiviteter ifht. bæredygtig udvikling og FN's 17 Verdensmål.</p>	<p>T&M har medvirket til etablering og opstart af den nye netværksgruppe kaldet Energi- og Klimaforum, som blev etableret og de første møder afholdt i 2020. I regi af Energi- og klimaforum er der etableret en række arbejdsgrupper, som arbejder med forskellige aspekter af grøn omstilling.</p> <p>Løbende indsats med begrænset aktivitetsniveau udadtil/ eksternt i 2020-2021 grundet corona. Arbejdet forventes løftet med fornyet indsats og samarbejde i 2021 med fokus på små og mellemstore virksomheder og hvordan de kan få en mere bæredygtig (særligt klimavenlig) drift.</p>

Lige muligheder for et sundt og godt liv

VI VIL VÆRE EN SUND KOMMUNE	2		Primær opgaveholder	Indsatser v/ Teknik og Miljø	Status/bemærkninger pr. juni 2021.
<p>Muligheden for et godt, sundt og bæredygtigt liv er tæt forbundet med de omgivelser, hvor man er født, vokser op, lever, arbejder, leger, går i skole og bliver ældre. Alle skal have lige muligheder for et godt og sundt liv uanset alder, køn, sociale og økonomiske forskelle.</p> <p>Kommunen vil skabe forudsætningen for, at alle borgere skal opleve at kunne håndtere sit liv i forskellige livssituationer. Børn, unge, voksne og ældre skal trives og have mulighed for at være en del af fællesskabets Fredericia.</p> <p>Børn og unge skal have en god start på livet. De har ret til at være en del af et trygt fællesskab og et inspirerende læringsmiljø, så de er i stand til at gribe livets udfordringer og muligheder. Vi skal gøre os umage for, at så mange fredericianere som muligt får mulighed for at forsørge sig selv. Det kræver uddannelse, kompetenceløft, jobmuligheder og velfungerende familier. Vore ældre borgere skal have muligheden for at leve et aktivt liv, og de skal tilbydes aktiviteter, der skaber livsglæde.</p> <p>Den enkelte har naturligvis ansvar for sit eget liv, men ikke alle har samme forudsætninger og livsbetaingelser. Derfor har kommunen et ansvar for – i samarbejde med borgerne - at skabe de rette rammer og tilbud og få alle med. Det kan kun lykkes gennem et tæt samarbejde med læger, sygehuse, frivillige, foreninger, organisationer og virksomheder.</p> <p>I Fredericia spiller kultur-, idræts- og fritidslivet en stor rolle. Kulturinstitutioner, foreninger, musikliv med mere skaber i samspil med borgerne meningsfulde fællesskaber. De er i høj grad med til at muliggøre et godt og sundt liv.</p>	2.1	<p>Vi vil fremme tryghed, sundhed og trivsel. Vi gør det gennem partnerskaber, forebyggende og sundhedsfremmende indsatser og sunde rammer.</p> <p>Vi har et særligt fokus på forebyggelse af rygning, fysisk aktivitet gennem hele livet og mental sundhed.</p>	SuVe	<p>Rygestopkurser i naturen</p> <p>Natur og Miljø udvikler i samarbejde med bl.a. Hjerteforeningen og Fredericia Cykelklub sunde rammer og sundhedsfremmende tilbud.</p> <p>Opmærksomhed på, at "sunde rammer" også kan være natur til fordybelse og rekreation.</p> <p>Indretningen af Østerstrand inviterer til rekreation og fysisk aktivitet.</p>	<p>Natur og Miljø medvirker i udendørs rygestopforløb, indtil videre to forløb i 2020-21, flere forventes at følge.</p> <p>I Hannerup og Fuglsang-skovene har vi oprettet Hjerteruten og MTB-ruten, Blindestien, ridestien, O-løb-muligheder og andre markerede ruter. Ruterne/stierne er etableret, markedsført og taget i brug.</p> <p>"Over stok og sten" er en Fb-kampagne med information om længere turmuligheder i den fredericianske natur. Kampagnen er netop aktuel (medio 2021)</p> <p>I Thygesminde har vi sammen med borgere udviklet en Mindfulnesssti. Er taget i brug.</p> <p>Udvikles løbende.</p>
	2.2	<p>Vi vil være særligt opmærksomme på klimaets og miljøets indvirkning på sundheden.</p>		<p>Fredericia Kommune har både lovpligtige og frivillige indsatser for at mindske påvirkningen af fredericianernes sundhed fra miljøforurening, herunder bl.a. vand-, luft- og jordforurening.</p> <p>Udbygninger af vejnettet og stadig mere trafik har betydet mere støj og flere fredericianere, som er påvirkede af støjgener fra trafikken.</p> <p>Indsats: Revision af Fredericia Kommunes Støjhandleplan for de kommunale veje fra 2009 med udgangspunkt i, at trafikstøj påvirker mennesker og kan være sundhedsskadeligt.</p>	<p>Vi arbejder løbende med både forebyggelse, afværgeforanstaltninger og oprensning for at mindske miljøpåvirkningerne og hermed risikoen for indvirkning på sundheden.</p> <p>Eksempelvis har vi haft dialog med Shell om en forurening på den sydlige del af Østerstrand i forbindelse med Shells havneterminal. Shell har nu iværksat frivillig afværge af forureningen. Projektet pågår.</p> <p>MTU besluttede august 2020 en revision af støjhandlingsplan for kommunale veje fra 2009. Revisionen tager afsæt i støjkortlægning af kommunens veje. Ønsket er en digital plan, som giver mulighed for en mere dynamisk prioritering af strækninger end hidtil. Arbejdet med indholdet i støjhandlingsplanen, herunder valg af prioriteringsmodel mm. er pt. i proces.</p>
	2.3	<p>Vi vil fortsat udvikle det nære sundhedsvæsen og vores Sundhedshus, og vi vil have fokus på lige adgang til sundhedstilbud. Det skal ske gennem et tæt samarbejde med borgere, civilsamfund, læger, sygehuse og Region Syddanmark.</p>	S&V	Ikke Relevant for T&M	
	2.4	<p>Vi vil sætte tidligt og målrettet ind i forhold til børns trivsel, læring og deltagelse i fællesskaber – herunder også muligheden for at deltage aktivt i foreninger og andre fritidstilbud.</p>	B&U	<p>Indsatser på tværs mellem Kultur&Turisme, Idræt, Natur og Miljø, der styrker fællesskab, læring, viden, trivsel, sundhed, herunder etablering af læringsmiljøer.</p>	<p>Natur og Miljø forventer at blive involveret i udviklingen af ny fritidspolitik; er endnu ikke påbegyndt.</p>
	2.5	<p>Vi vil arbejde tværgående, når familier og borgere har særlige behov for en helhedsorienteret indsats.</p>		Ikke relevant for T&M	

Vi må være fælles om at skabe lige muligheder for et godt liv uanset køn.	2.6	Vi vil fortsætte arbejdet med at tage fælles handling gennem netværk, når forskellige udfordringer i forhold til udsathed kalder på handling og koordinering. Vi vil arbejde hen mod at anvende tilgangen omkring "handling gennem netværk" på andre fagområder.		Ikke relevant for T&M - ud over at vi også indenfor vores område arbejder med og gennem netværk.	
	2.7	Vi vil arbejde med den værdiskabende tilgang, som sætter borgere bedre i stand til at klare hverdagen og til at leve et aktivt og uafhængigt liv så længe som muligt.		Ikke relevant for T&M	
	2.8	Vi vil forebygge misbrug af enhver karakter.		Ikke relevant for T&M	

Bæredygtig by og lokalsamfund

VI ER EN KOMMUNE I RIVENDE UDVIKLING	3		Primær opgaveholder	Indsatser v/ Teknik og Miljø	Status/bemærkninger pr. juni 2021
<p>Vi er en kommune i rivende udvikling. Vi vil sikre, at udviklingen sker under hensyntagen til bæredygtighed i bredeste forstand. Med Fredericias mange indbyggere og virksomheder, den centrale infrastruktur og enestående natur – alt sammen på et areal på blot 134 km² – skal vi have stor opmærksomhed på brugen af vores arealer.</p> <p>Der skal være plads til både by, land og lokalsamfund, og der skal være balance mellem beton, asfalt og natur – mellem beskyttelse og benyttelse.</p> <p>Vores særlige struktur, landskaber, natur og kystområder giver både muligheder og begrænsninger, som vi vil tage højde for og udnytte på bedste vis. Vi vil tænke natur, by og borgere som et hele.</p> <p>Der skal være plads til alle aldre og til forskellighed i bred forstand i byrummet og i vores lokalsamfund, og her skal være rart og trygt at være.</p>	3.1	<p>Vi vil sikre, at kommunens fysiske planlægning bliver så bæredygtig som muligt; det gør vi i tæt dialog med bygherrer.</p> <p>Vi vil tilstræbe balance mellem byomdannelse, byfortætning og udlægning på bar mark, og vi prioriterer i muligt omfang udvidelse og etablering indenfor eksisterende erhvervsområder frem for udlægning af nye erhvervsområder.</p>	TM/PI an	<p>Kommuneplan 2021 revideres på baggrund af Planstrategien og Fredericia for Verdensmålene.</p> <p>Der er fortsat opmærksomhed på bæredygtighed i kommuneplan og lokalplaner og i planlægningsarbejdet.</p> <p>Strategisk anvendelse af bæredygtighedsværktøjet til dialog med projektudviklere og bygherrer i lokalplanprocesser for sikring af hensyn til flest mulige aspekter af bæredygtighed.</p> <p>Vi anvender principper for byfortætning.</p> <p>Vi har sat mål om certificerede bæredygtige boligområder i klimaplanen.</p> <p>Flere grønne overflader/tage.</p>	<p>Den ny kommuneplan er tilpasset iht. Fredericia for Verdensmålene og FNs verdensmål i øvrigt. Udkast er i høring</p> <p>Sker løbende her og nu. Vore principper for byfortætning er eksempelvis udtryk for bæredygtig byudvikling.</p> <p>Vi anvender i stigende omfang bæredygtighedsværktøjet. På baggrund af de klare mål i Fredericia for Verdensmålene er anvendelsen af værktøjet styrket og mere udbredt i 2020-2021 i forhold til tidligere.</p> <p>Principperne for byfortætning finder fortsat anvendelse.</p> <p>Arbejdet med certificering af nyt boligområde er endnu ikke sat i værk</p> <p>Projekt om flere grønne tage mv. forventes startet i 2022.</p>
	3.2	Vi vil samarbejde med andre byer og kommuner om udvikling af best practice for bæredygtig byudvikling og planlægning.	TM/PI an	<p>Fortsat samarbejde gennem bl.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> - DK 2020 Klimaplan - Trekantområdet Danmark - Nordic City <p>Fortsat udvikling og anvendelse af Bæredygtighedsværktøj i samarbejde med kommunerne i Trekantområdet.</p>	<p>Fortløbende processer og samarbejder.</p> <p>Bæredygtighedsværktøjet til brug ved lokalplanprocesser er udviklet sammen med nabokommunerne i Trekantområdet – se nærmere ovenfor.</p>
	3.3	Vi vil skabe en byudvikling med fokus på fællesskaber og sunde livsbetingelser.	TM/PI an	<p>Opmærksomhed i kommuneplan, lokalplaner og andre processer</p> <p>Vi er obs på, at "byliv" også er kultur og idræt og grønne områder til rekreation.</p>	<p>Sker løbende.</p> <p>Tænkes ind i kommende midtbystrategi.</p>

<p>Vi vil sikre sammenhæng mellem byen indenfor voldene og bolig-områderne udenfor voldene – og sammenhæng mellem by og lokal-samfund, så alle har mulighed for at tage del i Fredericias udvikling. Vi vil have bæredygtig mobilitet og en infrastruktur, som kommer både borgere, virksomheder og omgivelser til gode, og som udvikles i takt med væksten i blandt andet Kanalbyen og DanmarkC. Flere skal bruge de gode, offentlige transporttilbud, og det skal være attraktivt og naturligt at cykle og gå – det er godt for både folkesundheden og miljøet.</p>		Forsyning, transport og ud-bud af servicefunktioner skal tænkes ind - sammen med muligheder for, at man kan bo i området hele livet. Kulturen og idrætten skal fortsat bringes ind i byrummet gennem samskabelse og tværgående samarbejder.		Markedet arbejder for hensynet til 'hele livet' - der er stor søgning på opførelse af tæt lav bebyggelse mange steder i kommunen.	Sker løbende.
				Det nye parkområde i Kanalbyen er et eksempel på samskabelse og tværgående samarbejde, hvor fællesskab, leg, bevægelse m.m. er tænkt ind i parkens design.	Er under forberedelse og etablering.
	3.4	Vi vil tænke i nye boformer og blandede boliger, hvor der er plads til mennesker i alle aldre og med forskellige baggrunde.	TM/Plan	Opmærksomhed i kommuneplan, lokalplaner og andre processer	Sker løbende.
	3.5	Vi vil sammentænke flere funktioner, og vi vil tilskynde private lodsejere og virksomheder til også at gøre det. Det betyder, at tilgængelig natur, parkanlæg og andre grønne, opholdsvenlige byrum og områder med mulighed for samvær, rekreation, fysisk aktivitet og friluftaktiviteter tænkes sammen med bolig- og erhvervsområder og sammen med løsninger for klimatilpasning.	TM/Plan	Opmærksomhed i kommuneplan, lokalplaner og andre processer.	Vandhåndtering/rekreative muligheder i Fuglsang Vest.
				Ved udarbejdelse af ny klimatilpasningsplan tilstræbes synergier mellem CO ₂ -reduktion og klimatilpasning.	Ny klimatilpasningsplan er under udarbejdelse i 2021.
				Vi tilstræber multifunktionelle projekter.	Vi markedsfører biodiversitetsindsatser internt og eksternt via "de gode eksempler". Vi har påbegyndt forundersøgelser af et vådområdeprojekt langs Spang Å, hvor også naturpleje og rekreative muligheder undersøges. Park med naturtema, biodiversitet og fokus på bevægelse i Kanalbyen er under anlæggelse.
	3.6	Vi vil udvikle infrastrukturen, så den tager højde for både fremkommelighed, sikkerhed, støjforhold og luftforurening, og så det bliver nemmere at vælge og bruge bæredygtige køretøjer.	TM/VP, Plan	Vi er opmærksomme på målet i forbindelse med bl.a. trafikplanlægning og kommuneplanlægning.	I 2020 er signalanlæg i Fredericia ombygget for bl.a. at skabe bedre fremkommelighed for både cyklister og bilister, hvorved køretid og brændstofforbrug minimeres. Hensyn til verdensmål, herunder målsætninger for infrastruktur er indarbejdet i den nye kommuneplan, som pt er i høring.
				Der udarbejdes en strategi for ladeinfrastruktur for understøttelse af flere elbiler (for at gøre det <i>nemmere at vælge og at bruge bæredygtige køretøjer</i>).	Arbejdet med at udarbejde en strategi for ladestanderinfrastruktur er startet i slutningen af 2020. Input til kortlægning af behov er indhentet fra eksternt firma, og relevante interessenter inddrages løbende. I efteråret 2021 planlægges involvering af borgere og virksomheder.
				Smart og fremtidssikret parkeringsstrategi i bymidten.	Arbejdet med ny P-strategi er sat i gang i 2021, forventes færdigbehandlet og vedtaget i 2022.
				Fremme af tung transport på bæredygtige brændstoffer.	Der arbejdes på at samle en projektgruppe omkring anvendelse af brint i den tunge transport, herunder ansøgning om EU-midler.
3.7	Vi vil fremme den offentlige transport, så flere benytter den. Veludbyggede, sammenhængende stier og gode faciliteter skal gøre det mere attraktivt at tage cyklen.	TM/VP?	Det er vedtaget at udarbejde involverende og helhedsorienteret cykel-handlingsplan	Cykelpotentialanalyse er gennemført. Forprojekt forventes startet i 2021.	
			Projekt for forbedrede vilkår for cyklister og fodgængere på vejene i bymidten.	Projektet er endnu ikke sat i værk. Konkretiseres i samarbejde med aktører i kommende midtbystrategi.	
			Kollektiv trafik tilpasset behovet. Udvikling af transportknudepunkter. Gratis cykler i bybusserne.	Grøn attraktiv kollektiv transport er en del af EUCF-ansøgningen, som også omfatter trafikknudepunkter, udnyttelse af eksisterende skinner, hyppigere afgang og medtagning af cykler i busser.	

	3.8	Vi vil arbejde for en klimavenlig og lettilgængelig persontransport mellem centrale områder som f.eks. Kanalbyen, Fredericia Banegård og DanmarkC. Vi vil samarbejde med erhvervslivet om etablering af ny kollektiv transport, og vi faciliterer og tilskynder etablering af ordninger for samkørsel.	TM	I Fredericia findes allerede skinnesystem, som aktuelt ligger (delvist) ubenyttet. Der er i klimaplanen formuleret indsats for bedre udnyttelse af eksisterende skinner til kollektiv trafik.	Ansøgning om EU-midler til yderligere analyser af mulighederne for at anvende byens eksisterende skinnesystem er netop sendt ultimo maj til EUCF – EU City Facilities. Ansøgningen omfatter også indsatser for multimodal hub, hyppigere busforbindelser og mulighed for at tage cyklen med i bussen.
				Delebilsordning.	Vi er i gang med at undersøge muligheder for delebilsordning. Indarbejdes som del af hhv. erhvervsarrangement og borgerarrangement i forbindelse med proces for ladeinfrastruktur.
				Tilskynder til samkørsel, bl.a. ved udbredelse af samkørsels-app.	Vi er i gang med at undersøge muligheder for samkørsel; bliver en del af erhvervsarrangement, samt borgerarrangement i forbindelse med arbejdet med ladeinfrastruktur.
				Der etableres en bycykelordning som et treårigt pilotprojekt i samarbejde med ADP og med hjælp fra virksomheden Donkey Republic. Målet er at skabe incitament til at cykle frem for at tage bilen: Borgere og pendlere skal motiveres til at vælge tog og cykel frem for bilen, og Fredericias turisme fremmes med tilbud til turister om udlejning af bycykler for let tilgængelighed til attraktive turistdestinationer. Projektet har størst fokus på den grønne omstilling, men med øget sundhed som en positiv sidegevinst.	Fredericia kommune og ADP er blevet enige om vilkårene for samarbejdet omkring bycykelordningen. Projektet drives af Fredericia Kommune med et årligt tilskud fra ADP på 100.000 kr. i 2021 og 100.000 kr. 2022. Der er nu udfærdiget forslag til et aftalepapir, som skal godkendes af ADP. Kontrakt med Donkey Republic er samtidig under udarbejdelse, hvorefter bestilling af cykler, låse, APP's samt etablering af virtuelle lokationer kan igangsættes. Vi arbejder efter at få igangsat bycykelordningen ultimo juni 2021.

Livet i naturen

Livet i naturen					
VI ER EN LEVENDE KOMMUNE	4		Primær opgaveholder	Indsatser v/ Teknik og Miljø	Status/bemærkninger pr. juni 2021
Fredericia skal være en grønnere kommune, hvor fokus er at understøtte mangfoldigheden og mulighederne i naturen til glæde og gavn for mennesker, dyr og planter. Landskab og natur går hånd i hånd med rekreative aktiviteter. Vi skal udbrede kendskabet til vores værdifulde natur- og kulturhistoriske områder. Der skal være adgang til naturområder både på land og på vand med fokus på den rekreative, kulturhistoriske, landskabelige og naturmæssige værdi. Vi skal øge mængden af natur, og vi skal have en bæredygtig balance i forhold til benyttelse og beskyttelse af naturområderne. Det er et fælles ansvar. I Fredericia kobler vi byens liv og de grønne områder sammen, så der er plads til bevægelse og udfoldelse med fokus på sundhed og trivsel. Vi ønsker at skabe merværdi i de grønne områder, og vi gør det i fællesskab og tæt samarbejde	4.1	Vi vil fortsat prioritere og videreudvikle blandt andet Naturpark Lillebælt, Fredericia Vold, Østerstrand, Trelde Næs og skovene, Elbodalen og Rands Fjord med udgangspunkt i, at de udgør en væsentlig del af kommunens identitet.	TM	Plan for Naturpark Lillebælt Projekt Bælt i balance	Vi er i gang med at udmønte Bælt-i-Balance-projekterne. Derudover har vi fokus på at realisere naturrummet. Alt sammen fortsætter i resten af 2021.
				Projekt for Fredericia Vold	Fredericia Vold er under forvandling ift. træfældning og plantning – det fortsætter i resten af 2021.
				Forvaltningsplan for skovene (NM)	Forvaltningsplanen for skovene udmøntes løbende, og vi har særligt fokus på at skabe gode adgange til skovene. Dette fortsætter også i 2021 og frem.
				Visionsplan for Østerstrand fra 2015 (V&P)	Østerstrand er i fortsat udvikling. Der er i 2020 etableret belysning på stranden, som forbedrer tilgængelighed, sikkerhed og tryghed for brugerne. Ny forpagter på cafeen skaber rammer for musik, liv og oplevelser - der er lagt program for august 2021. Øvrige aktiviteter på stranden, der skaber bevægelse og udfoldelse med fokus på sundhed og trivsel, er bl.a. idræt, yoga og vinterbadning.
	4.2	Vi vil prioritere indsatserne i de grønne områder med henblik på en varieret, mangfoldig og anvendelig natur.	TM/NM	I 2020 blev det vedtaget, at vi laver en række oplagte indsatser, som fremmer biodiversitet. Resultatet af mødet med MTU blev et katalog over indsatser. Staten er på vej med en national strategi vedr. biodiversitet. Vi afventer denne, inden vi selv eventuelt udarbejder en egentlig strategi på området.	Der er fuld gang i biodiversitetsindsatserne jf. kataloget, hvoraf flere er udmøntet – overblik fremgår af hjemmesiden. 2021 vil især være præget af metodevalg til slåning af kommunens egne rabatter og lysåbne arealer, samt hvordan de kommunale arealer skal afgræsses. Alt dette sideløbende med information om biodiversitet til borgerne.
	4.3	Vi vil formidle viden om naturen og værdien af at være i naturen og vi vil tilbyde oplevelser i naturen,	TM/NM	Vi tilbyder en række naturture både via samarbejdet Naturpark Lillebælt, ligesom også kommunes naturvejleder tilbyder forskellige ture.	Corona har præget 2020, og mange ture er aflyst. Vi har i stedet fokuseret på at formidle, hvad man selv kan opleve på egen hånd, bl.a. i form af et friluftspas for både Fredericia og Naturpark Lillebælt.

med private lodsejere, foreninger og frivillige.		der også fremmer den mentale og fysiske sundhed.		Vi udvikler og tilbyder selv og i samarbejde med eksterne aktører ture og andre oplevelser i naturen.	Situationen med Corona har også betydning for indsatserne i 2021, og vi har i skrivende stund fokus på, hvordan vi skal konceptuere arbejdet.
	4.4	Vi vil lave fælles helhedsorienteret planlægning for udviklingen af kommunens naturområder, så vi både tilgodeser natur, landskab, turisme og friluftsliv – organiseret og uorganiseret.	TM/ NM, Plan	Den helhedsorienterede og bredt tilgodesende planlægning udmøntes via fokus i planstrategien, kommuneplanen, Det grønne Danmarks kort, Naturkvalitetsplanen. Når der foreligger en strategi for friluftsliv (v/ Kultur og Idræt, bl.a. med fokus på outdoor idræt), vil den også blive en del af grundlaget for planlægningen.	De relevante afsnit i kommuneplanen er revideret, og der er igangsat arbejde ift. naturkvalitetsplanlægning. I skrivende stund er omfang og tidsplan for en friluftsstrategi uvis (Kultur og Idræt).
	4.5	Vi vil samarbejde med virksomheder, landbrug og andre private lodsejere om at skabe variation og øget biodiversitet i grønne områder. Uanset om man råder over en mindre have eller en større virksomhedsgrund.	TM	Vi samarbejder bl.a. via Naturråd Fredericia, som blev nedsat i 2019. Vi samarbejder bl.a. i projektet/konkurrencen Danmarks Vildeste Kommune med virksomheder om øget biodiversitet. Vi betragter landbruget som en del af erhvervet i Fredericia – men i forhold til bl.a. biodiversitet spiller landbruget en særlig rolle.	Status for Naturråd Fredericia er, at der ikke har været holdt møder i 2020 pga. Corona – men det tages op, når der er mulighed for et fysisk møde. Der er arrangeret møde mellem Teknik og Miljø og Vejle-Fredericia Landboforening for dialog om, hvordan vi kan samarbejde om bl.a. biodiversitet. Møde afholdes 1. juni 2021. Samarbejdet med parterne i øvrigt pågår via Biodiversitetsindsatserne jf. 4.2.
	4.6	Vi vil have fokus på at mindske udbredelsen af invasive arter.	TM/ NM	Løbende indsats for bekæmpelse af invasive arter	Vi har i 2020 fortsat indsatsen mod Kæmpe Bjørneklo – og det er på et overkommeligt niveau. Japan Pileurt og Kæmpe Pileurt volder større problemer; der er ikke umiddelbar en løsning.
	4.7	Vi vil arbejde for at bevare og forbedre flora og fauna – med øget fokus på erhvervs-, by- og boligområder - og sikre multifunktionalitet i nye geografiske projektområder, så naturen og friluftslivet balancerer med klimaløsninger, bebyggelse med mere.	TM/ NM	Indsats for bevarelse og forbedring af flora og fauna varetages under biodiversitetsindsatserne, som beskrevet under 4.2, og dertil kommer løbende tværgående diskussioner i Turisme og friluftslivgruppen ift. benyttelse og beskyttelse af natur- og projektområder.	Løbende indsats. Som konkrete eksempler kan nævnes åbne vandløb, rekreative områder og klimatilpasning i bl.a. Fuglsang Vest, samt etablering af Sommerfugleskoven.
	4.8	Vi vil blandt andet via naturråd og idrætsråd, styrke samarbejdet på tværs af foreninger, erhvervsliv, lodsejere og interessenter i forhold til at skabe tilbud for alle i naturrummet. Dette med henblik på at udnytte naturområdernes potentialer i forhold til friluftsliv og idrætsliv.	TM/ NM	Vi samarbejder bl.a. via Naturråd Fredericia, som blev nedsat i 2019.	Indsats for at styrke samarbejdet og skabe tilbud for alle i naturrummet og udnytte potentialer i forhold til friluftsliv varetages under biodiversitetsindsatserne, som beskrevet under 4.2.
	4.9	Vi vil skabe de bedst mulige løsninger, hvor hensyn til naturværdier og friluftsliv går hånd i hånd.	TM/ NM	Løbende indsats. Udarbejdelse af strategi for friluftsliv, hvor hensyn til naturværdier indarbejdes.	Biodiversitetsindsatserne, som beskrevet under 4.2 og ovenfor i øvrigt, varetages under samtidig hensyntagen til både naturværdier og friluftsliv. Der er ikke taget stilling til udarbejdelse af en eventuel strategi for friluftsliv.

Bæredygtig vækst og erhvervsudvikling

VI ER EN DRIFTIG KOMMUNE	5		Primær opgaveholder	Indsatser v/ Teknik og Miljø	Status/bemærkninger pr. juni 2021
<p>Fredericia er en kommune, hvor aktive borgere og driftige virksomheder slår sig ned og bidrager til fællesskabet og vores fælles velfærd.</p> <p>Vi har fokus på at udvide paletten af korte og mellemlange uddannelser, tiltrække virksomheder og udvikle vores erhverv. Her spiller Fredericias placering en stor rolle. Vi er et af landets vigtigste transportknudepunkter – både i forhold til tognettet, motorvejsnettet og den store erhvervshavn. Disse potentialer skal vi forstå at udnytte endnu bedre.</p> <p>Den bæredygtige udvikling kræver, at virksomhederne kan få den rette kvalificerede arbejdskraft, og at der er grobund for iværksætteri. Derfor har vi miljøer, der understøtter både uddannelseskæden og iværksættere.</p> <p>Fredericia er med placeringen ved Lillebælt og lige midt i Trekantområdet en destination med et stort turismepotentiale. Turisme bidrager til økonomisk vækst, kulturel forståelse og er med til at sætte fokus på Fredericias naturområder og byens historiske identitet. For at tiltrække nye borgere vil vi være en bæredygtig kommune med attraktive boliger, gode beskæftigelsesmuligheder, grønne områder, sikring mod oversvømmelser, tryghed, ren luft og gode transportmuligheder. Derfor er indsatsen for den bæredygtige udvikling på tværs af alle områder en væsentlig faktor, når vi arbejder med bosætning.</p> <p>I Fredericia lykkes vi i fællesskab. Den bæredygtige vækst og erhvervsudvikling sker derfor kun i et tæt samarbejde med Trekantområdet, Business Fredericia, ud-</p>	5.1	Vi vil sikre kvalificeret arbejdskraft til byens virksomheder i tæt samarbejde med uddannelsesinstitutioner, faglige organisationer og erhvervslivet. Vi vil samtidig fremme Fredericias potentiale som uddannelsesby.		<p>Opgaven har indtil for nyligt været varetaget af anden forvaltning/afdeling.</p> <p>Arbejde for flere relevante uddannelser i Fredericia.</p>	Maskiningeniøruddannelsen forventes til Fredericia: Fredericia Kommune er i regeringsudspillet "Tættere på - Flere uddannelser og stærke lokalsamfund", 27. maj 2021, udpeget til fremover at skulle huse maskiningeniøruddannelse.
	5.2	Vi vil i tæt samarbejde med Business Fredericia og erhvervslivet skabe gode rammer for bæredygtig erhvervsudvikling og iværksætteri, og vi vil tænke hensyn til verdensmål og bæredygtighed ind i den nye erhvervsstrategi.	TM	<p>I følge Planstrategien er det hensigten at udarbejde en erhvervsstrategi i tæt samarbejde med BF og politikerne.</p> <p>Efter Fredericia for Verdensmålene tænkes verdensmål og bæredygtighed ind i den nye erhvervsstrategi.</p>	Der er ikke taget stilling til igangsætning af ny erhvervsstrategi.
	5.3	Vi vil arbejde på at trække flere borgere til kommunen.	TM	<p>Opmærksomhed i kommuneplan, lokalplaner og andre processer. En ny bymidtestrategi (Midtbystrategi) vil også have til formål at bidrage til at tiltrække borgere.</p> <p>Vi er bevidste om at gøre det godt for dem, der allerede har valgt Fredericia til. Fredericianernes begejstring og tilfredshed ved at bo og leve i Fredericia skulle gerne være smittende og trække flere til. Udgangspunktet er, at alle vores tiltag for at skabe grønne områder, sikring mod oversvømmelse, trygge rammer, ren luft, velfungerende forsyning og infrastruktur samt attraktive boliger - såvel eksisterende bygningsmasse som byfortætning og nyudstyknings - alt sammen bidrager til at fastholde tilfredse indbyggere og tiltrække nye borgere.</p> <p>Obs: andre vigtige opgaver i forhold til tilfredshed og tiltrækning - som f.eks. folkeskole, uddannelses- og jobmuligheder, velfærdstilbud mv. Varetages primært af andre afdelinger. Der samarbejdes naturligvis på tværs.</p>	<p>Der er i udkast til ny kommuneplan 2021 – og i det aktuelle arbejde med udvikling af ny Midtbystrategi - fokus på bosætning og tiltrækning af nye/flere borgere.</p> <p>Indsatsen foregår løbende. Vi kan blive endnu bedre til at formidle alle aspekter af Fredericia som attraktivt levested og bosætningskommune. Der er ikke taget politisk stilling til eventuel opfølgning eller revision af bosætningsstrategien 2016-20.</p> <p>I overensstemmelse med 2021-budgettet realiseres i 2021-22 byggeomodning af byggegrunde i bl.a. Fuglsang Vest og Ullerup Nord. Interessen for Fuglsang Vest har været stor. Over halvdelen af de udbudte byggegrundene blev solgt i første budrunde. Status ved udgangen af maj 2021 er, at der i Fuglsang Vest 1, etape 1 er solgt 39 ud af 51 byggegrunde. Byggeomodning af 50 byggegrunde i etape 2 er igangsat og forventes klar til salg i 2022. Området Fuglsang Vest 2 (sydvest for Fuglsang Vest 1) er under lokalplanlægning. Kommunen har købt udstykning med 64 grunde på Fjordalléen i Trelde. Forventes udbudt til salg i efteråret 2021. Der foreligger ikke oplysninger om status for de private udstykninger.</p>
	5.4	Vi vil arbejde tæt sammen med virksomhederne omkring klimatilpasning og CO ₂ -reduktion.	TM	<p>Nyt netværk: Energi- og klimaforum for virksomhederne i samarbejde med Business Fredericia.</p> <p>Projekt: Omstilling af procesenergi. Fastlagt i Klimaplanen.</p> <p>Go greener – virksomheders genvej til grøn omstilling og cirkulær økonomi i Trekantområdet.</p> <p>Klimabistand til små og mellemstore virksomheder fra efteruddannede ledige.</p>	<p>Forum er etableret i foråret 2020 og første møde er afholdt i efteråret 2020.</p> <p>Forprojekt (Omstilling af procesenergi) er endnu ikke iværksat.</p> <p>I samarbejde med Business Fredericia og 5 andre kommuner har vi søgt midler til projektet Go Greener hos Erhvervsfremmestyrelsen. Projektet fik desværre afslag. Der afsøges nu alternative fondsmuligheder.</p> <p>Indsatsen med at efteruddanne ledige til at yde klimabistand forventes igangsat medio 2021.</p>

dannelsesinstitutionerne, erhvervslivet samt andre offentlige instanser og myndigheder.			Etablering af brintanlæg i Fredericia. Kommunen har myndighedsopgaver i forhold til planforhold, beredskab/risiko	Forberedende plan- og miljøarbejde er i gang. Lokalplan for området er under udarbejdelse.
			Etablering af PtX-anlæg Carbon Capture and Utilization (CCU)	Forberedende arbejde er igangsat.
			Fremme af tung transport på bæredygtige brændstoffer.	Forberedende arbejde er igangsat på at samle et konsortium til at fremme brint i den tunge transport.
5.5	Vi vil indgå aktivt i udmøntningen af Planstrategi 2019 for Fredericia Kommune og Trekantområdet.	TM/Plan	Dette sker i kommuneplanprocessen og via opmærksomhed i lokalplanlægning.	De er ved udarbejdelsen af den nye kommuneplan taget udgangspunkt i bl.a. planstrategi 2019.
5.6	Vi vil undersøge mulighederne for og potentialet i at skabe endnu mere bæredygtig vækst og drift i DanmarkC – landets største sammenhængende erhvervsudviklingsområde.	TM/?	BF's mangeårige erhvervsgruppe/klynge Transport og Logistik fik i 2020 følgeskab af endnu et strategisk satsningsområde, Energi og Klima. Business Fredericia arbejder jf. for at Fredericia bliver Danmarks midtpunkt for vækst. BF arbejder for at tiltrække nye arbejdspladser og virksomheder - og for at fremme iværksætteri, innovation og erhvervs-turisme. Profilen er ikke udpræget fokuseret på bæredygtig vækst.	Ny netværksgruppe/klynge med fokus på Energi og klima er etableret under Business Fredericia i 2020. Der er ikke taget stilling til eventuel udarbejdelse af strategi for kommunens repræsentantskab i Business Fredericias bestyrelse eller for kommunens øvrige medvirken til øget fokus på bæredygtig vækst og drift i BF's aktiviteter.
5.7	Vi vil ved planlægning og gennem miljøkrav sikre, at borgerne ikke udsættes for sundhedsskadelige påvirkninger fra blandt andet støj og forurening af luft, jord og vand.	TM/Plan og NM	Udbedring og forebyggelse af gener fra trafikstøj: Revideret støjkortlægning og ny handleplan for de mest trafikerede kommuneveje.	MTU besluttede august 2020 en revision af støjhandlingsplanen for kommunale veje fra 2009. Revisionen tager afsæt i støjkortlægning af kommunens veje. Ønsket er en digital plan, som giver mulighed for en mere dynamisk prioritering af strækninger end hidtil. Arbejdet med indholdet i støjhandlingsplanen, herunder valg af prioriteringsmodel mm. er pt. i proces.
			Planlægning af nye boligområder: Via kommuneplan og lokalplaner sikres det, at nye boligområder ikke er påvirket af støj og forurening fra luft og jord. Planlægning af nye erhvervs-områder: Ved udlæg af nye erhvervsområder sikres det, at der tages hensyn til grundvand og støj- og luftforureningen i forhold til boligområder. Via div. miljøkrav til landbrug og virksomheder sikres det, at borgerne ikke udsættes for sundhedsskadelige påvirkninger fra bl.a. støj og luftforurening.	Sker løbende.
5.8	Vi vil have fokus på at få rensede gamle forurenede grunde op, og vi vil arbejde på at forebygge, at der opstår nye jordforureninger.	TM/NM	Der er tidligere set ret store jordforurenings-sager p.g.a. gamle olietanke. For at forebygge disse forureninger, gennemfører vi årligt en olietank-kampagne, hvor vi kontakter alle, der har en tank, der er for gammel. Desuden presseomtale.	I 2020 har N&M særligt haft fokus på en række ældre jordforurenings-sager bl.a. jordforureningen ud for Shell ved Skanseodden og den pågående afværgepumpning ved Dangødning.
5.9	Vi vil undersøge, hvordan vi kan skabe og udvikle alle former for turisme i en mere bæredygtig retning. Vi vil inspirere overnatnings- og oplevelsesudbydere til en mere bæredygtig tankegang blandt andet igennem Naturpark Lillebælt samarbejdet.	Ansv. afd?	T&M er ikke primært ansvarlig for udvikling af turismen i Fredericia. Vi bidrager til udviklingen og samarbejder med øvrige involverede parter, når det er relevant.	Sker løbende
5.10	Vi vil arbejde for en mere bæredygtig håndtering af skibstrafikken, der ligger i havn i Fredericia.	TM	Der er ikke fastlagt indsats på dette mål.	Ingen konkrete/prioriterede indsatser.

Bæredygtig forsyning og ansvarligt forbrug

VI VIL VÆRE KLIMAVENLIG KOMMUNE	6		Primær opgaveholder	Indsatser v/ Teknik og Miljø	Status/bemærkninger pr. juni 2021
<p>Vi vil være klimavenlig kommune. Vi skal være ansvarlige forbrugere af vores ressourcer. Den cirkulære tankegang skal være fremtrædende blandt borgere, foreninger og virksomheder.</p> <p>Vores mål er at blive klimaneutral kommune i 2050. Det har stor betydning for vores borgere. Vi vil bidrage til den grønne omstilling, og vi vil være åbne overfor nye metoder og potentialer i forhold til energibesparelser og for at få mere vedvarende energi og overskudsvarme ind i energisystemerne.</p> <p>En bæredygtig forsyning betyder, at vi også i fremtiden trygt skal kunne drikke vandet fra hanerne, og at virksomhederne fortsat skal have adgang til tilstrækkelige mængder af vand – både godt, rent drikkevand og vand til tekniske formål.</p> <p>Vi ønsker en kommune, hvor vi har et godt vandmiljø, og hvor vores værdier ikke går tabt ved oversvømmelser. Derfor er det vigtigt, at vi håndterer spildevand og overfladevand korrekt. Dette sker i tæt samarbejde med Fredericia Spildevand & Energi A/S.</p> <p>Ressourcerne skal udnyttes optimalt og spild skal minimeres. Samtidig skal vi fortsat være i front, når det gælder sortering og genanvendelse af affald. Vi skal tænke i cirkulær økonomi, og vi skal arbejde for øget genbrug og reduktion af affald.</p>	6.1	<p>Vi vil sikre bæredygtig forsyning i tæt samarbejde med forsyningselskaberne, virksomhederne, nabokommunerne og brugerne.</p>	TM/ NM	<p>Fredericia Kommune vil via DK2020-samarbejdet med C40 Concito og Realdania forpligte sig til at udarbejde plan for overholdelse af Paris-aftalen. Fredericia er én af 20 kommuner, der deltager i arbejdet i 2019-2020.</p> <p>Kommunen vil udarbejde hhv. revidere ejerstrategier for forsyningselskaber m.fl. for herigennem af øve indflydelse på relevante områder, særligt i forhold til CO₂-reduktion.</p> <p>Vi erfaringsudveksler og samarbejder med kommunerne i Trekantområdet om bæredygtig energi/varmeforsyning og grøn omstilling. Videndeling og samarbejde nabokommunerne er løst formaliseret i EnergiAlliance Trekanten, hvor også TVIS og Region Syddanmark deltager.</p> <p>Vi praktiserer løbende et tæt samarbejde med bl.a. Fredericia Spildevand & Energi A/S, TVIS, ewii/TREFOR, Business Fredericia og en række enkeltvirksomheder.</p> <p>Borgerrettede initiativer er bl.a. udfasning af oliefyr og fremme af energirenovering af den private boligmasse, såvel husejere som udlejningsejendomme. Løbende/tilbagevendende indsatser, der også er formaliseret i DK2020.</p> <p>Vi vil sammen med relevante selskaber og samarbejdspartnere udarbejde en ny Varmeplan for Fredericia Kommune (DK2020).</p> <p>Fossile brændsler skal udfases af fjernvarmeforsyningen.</p> <p>Vi vil sammen med vore nabokommuner og virksomhederne i Fredericia arbejde for at minimere mængden af plast og andet "fossilt affald" til forbrænding hos Energnist, der leverer varme til vores fælles fjernvarmesystem. Dette er målsat som indsats i DK2020.</p> <p>Vi vil arbejde for, at der etableres flere solceller i Fredericia, herunder vil vi sammen med Region Syddanmark udvikle koncept for kommercialisering af solceller på tagene. Indsats beskrevet i Klimaplanen.</p> <p>Vi vil sammen med nabokommunerne og lokale virksomheder arbejde på at gøre Trekantområdet til produktionscentrum for grønne brændstoffer.</p>	<p>Byrådet vedtog i dec. sidste år Klimaplan2020, der indeholder mål og indsatser for hvordan Fredericia som kommune og geografi når CO₂-neutralitet i hhv. 2030 og 2050. Indsatserne bidrager også til at understøtte hensigten om at være klimavenlig kommune. Nedenfor nævnes udvalgte indsatser, hvor samarbejde om klimatiltag er centrale.</p> <p>Der er udarbejdet udkast til fælles ejerstrategi for TVIS; denne er netop nu til politisk godkendelse i ejerkommunerne. Der er herudover aktuelt ikke taget fat på revision eller udarbejdelse af flere ejerstrategier.</p> <p>Fortløbende indsats. Vi holder månedlige møder og ad hoc kommunikerer om fælles projekter, kampagner og politiske læringsmøder. I foråret 2021 afholdt vi det seneste politiske læringsmøde, der handlede om Power-2-X. Det virtuelle politiske møde havde rekord-mange deltagere og bidrog til lokal debat om P-2-X i Fredericia.</p> <p>Løbende indsats og ad hoc dialog. I 2020-21 har vi sammen med nabokommuner deltaget i møder med TREFOR om bæredygtig forsyning.</p> <p>Fredericia Kommune har de seneste år afholdt målrettede kampagner om energirenovering og alternativer til oliefyr, dog ikke i 2020. I foråret 2021 afholdt vi virtuelle informationsmøder om energirenovering og udfasning af oliefyr samt muligheder for at søge puljemidler hertil.</p> <p>Byrådet har netop formelt besluttet at igangsætte arbejdet med ny varmeplan. Vi har møde med bl.a. TVIS og TREFOR Varme i juni 2021.</p> <p>Natur og Miljø iværksætter i 2021 en plast-kampagne på de virksomheder, kommunen fører tilsyn med. Der er ikke taget initiativ til drøftelse af "plastproblematikken" med Energnist og øvrige kommuner i Energnist-området. Mange af de andre kommuner må formodes at dele vores interesse i at nedbringe mængden.</p> <p>Samarbejde med Region Syddanmark om koncept for solceller på tagene blev indledt i foråret 2021. Status er lige nu, at vi arbejder videre med at fremme solceller på tagene uden fokus på konceptudvikling.</p> <p>Fredericia Kommune indgår sammen med bl.a. Shell, Everfuel, TVIS og vore nabokommuner i et nyt partnerskab etableret primo 2021. Første vigtige aktivitet er etableringen af Everfuels brintanlæg ved Shell. Der er store CO₂-forbedringspotentialer i at bruge "grøn brint" på Shell i stedet for nuværende "sorte H₂". T&M's plan- og myndighedsopgaver er under afklaring. Anlægget forventes i drift medio 2022.</p>
	6.2	<p>Vi vil via vandforsyningsplanen sikre, at vandkvaliteten og forsyningsikkerheden er i orden.</p> <p>Samtidig vil vi være åbne og undersøgende overfor</p>	TM/ NM	<p>Den gældende vandforsyningsplan er fra 2011. Forventningen er, at planen skal fornyes i 2021/22.</p> <p>Vi vil undersøge muligheder for anvendelse af alternative vandkvaliteter for at spare på grundvandet i ren drikkevands-kvalitet. TREFOR Vand og de øvrige almene vandværker i kommunen vil blive inviteret til at være med til at afdække mulighederne.</p>	<p>Arbejdet er endnu ikke sat i gang – forventes startet ultimo 2021 eller primo 2022.</p> <p>TREFOR Vand har sagt ja til at medvirke til en dialog med Fredericia Kommune om at afdække mulighederne for at nyttiggøre vand, der ikke har drikkevandskvalitet. Der er endnu ikke taget kontakt til de fem øvrige vandværker.</p>

		brug af alternative vandkvaliteter, når høj vandkvalitet ikke er nødvendig.		Vi vil undersøge, om der er steder, hvor virksomheder bruger vand af en god kvalitet (til f.eks. brandsprinkleranlæg, køleanlæg mv), hvor de i stedet kunne bruge vand, der ikke lever op til kravene til drikkevand.	Der er endnu ikke sat gang i en egentlig afdækning af virksomhedernes vandforbrug med potentiale for brug af vand af ikke-drikkevands-kvalitet.
6.3		Vi vil øge beskyttelsen af vores grundvandsmagasiner, og vi vil fastholde og udvikle samarbejdet med vore nabokommuner om grundvandsbeskyttelse og vandforsyning.	TM/NM	Vi vil medvirke til, at der indgås frivillige aftaler mellem vandværker og lodsejere om drikkevandsbeskyttelse indenfor BNBO (BoringsNære BeskyttelsesOmråder).	Vi er i gang med risikovurdering af de BoringsNære Beskyttelses-Områder, hvor vi vurderer, om der er behov for yderligere indsats for at reducere forurening med pesticider fra erhvervs-mæssig anvendelse i BNB-området. Når risikovurderingen er afsluttet, vil vandværker og lodsejere kunne indgå frivillige aftaler om grundvandsbeskyttelse indenfor BNBO. Frivillige aftaler skal indgås inden udgangen af 2022.
				Vi har tre indsatsplaner i Fredericia Kommune. De tre indsatsplaner indeholder alle indsatser, der kræver årlig opfølgning.	Vi har fortsat fokus på opfølgning af de planlagte indsatser.
				Vi er opmærksomme på, at 40% af vandforsyningen til Fredericia Kommune dækkes med vand fra vore nabokommuner. Bl.a. derfor vil vi samarbejde med nabokommuner om vandforsyning og grundvandsbeskyttelse.	I løbet af 2021 vil Vejle Kommune og Fredericia Kommune udarbejde en fælles vandindvindingstilladelse for Follerup Vandværk, som har boringer i begge kommuner. Der er endnu ikke taget initiativ til at drøfte grundvandsbeskyttelse med nabokommunerne, som vi/Fredericia henter store dele af vandforsyningen fra.
6.4		Vi vil tage hensyn til grundvandet i vores byudvikling i områder med særlige drikkevands-interesser, og vi vil rejse ny skov, der bidrager til at beskytte vores grundvands-interesser.	TM/Plan	Hensyntagen ved byudvikling og lokalplanlægning.	Løbende opmærksomhed i kommuneplan, lokalplaner.
				Vi øver bl.a. grundvandsbeskyttelse via kommuneplanen. Den kommende Kommuneplan 2021 vil bl.a. indeholde en ny grundvandsredegørelse for Fredericia Kommune.	Den nye grundvandsredegørelse, som blev færdig i marts 2020, vedtages formelt sammen med/som del af Kommuneplanen 2021.
				Skovrejsning med fokus på beskyttelse af grundvandsinteresser.	Der er i kommuneplanen udpeget skovrejsningsområder langs Gl. Ribevej for grundvandsbeskyttelse. Der er ikke de senere år realiseret skovrejsning med fokus på grundvandsbeskyttelse.
6.5		Vi vil sammen med nabokommunerne og forsyningsselskaberne arbejde for en fortsat udvikling af vores fjernvarmesystem.	TM/NM	Den fortsatte udvikling af fjernvarmesystemet handler om udbygning af distributionsnettet (både i nye forsyningsområder og ved byfortætning) og om medvirken til udvikling af det fælles transmissions- og distributionsystem, inkl. varmekilder og leverandører.	Teknik og Miljø varetager en del af den løbende varmeplanlægning i forbindelse med lokalplanlægning for byudvikling, hvor vi altid afklarer muligheder for fjernvarme i området. Vi samarbejder med nabokommunerne om TVIS-systemet og dets fortsatte udvikling. Ny fælles ejerstrategi for TVIS er netop udarbejdet, og vi indgår i nyetableret partnerskab, der arbejder på etablering af brintanlæg (Everfuel ved Shell), som forventes at ville bidrage med overskudsvarme til fjernvarmesystemet fra medio 2022.
				Vi har i klimaplanen sat mål om udarbejdelse af ny varmeplan. En sådan vil i vid udstrækning vedrøre det kollektive varmesystem og vil skulle udarbejdes sammen med nabokommuner og forsyningsselskaber.	Byrådet har netop formelt besluttet at igangsætte arbejdet med ny varmeplan. Vi har møde med bl.a. TVIS og TREFOR Varme i juni 2021.
6.6		Vi vil bidrage til udviklingen af nye og cirkulære løsningsmodeller og systemer, der medvirker til at mindske klimaaftrykket og reducere brugen af nye ressourcer.	TM/AG	Genbrug af mursten fra kommunale bygninger og etablering af arbejdsgruppe under Trekantområdet Danmark.	Der er nedsat en arbejdsgruppe for genbrug af mursten under Trekantområdet Danmark. Fra Fredericia Kommune deltager en medarbejder fra Affald & Genbrug. I 2020/2021 har Fredericia Kommune leveret mursten fra nedrevne kommunale bygninger til genbrug i Svendborg. Nu samarbejder vi med trekantkommunerne om at etablere lokal fælles plads for opsamling af mursten til genbrug.

	Vi vil medvirke til, at vore borgere og virksomheder bliver endnu bedre til at tænke i genbrug, kredsløb, synergier og deleordninger.		<p>Nyt kommunalt genbrugscenter på Nordre Kobbelvej.</p> <p>Det nye genbrugscenter kan leve op til alle aktuelle krav på genanvendelsesområdet og bidrager i kraft af sin indretning og størrelse til at fremme forståelsen hos borgerne for vigtigheden af at sortere i mange fraktioner. Det giver tillige øget indsigt i vigtige processer bag cirkulær økonomi.</p>	<p>Det nye topmoderne genbrugscenter åbnede i foråret 2021. Ud over et areal på 10.000 m² til modtagelse af alle former for genanvendelige ressourcer rummer den nye genbrugsplads 8000 m² areal til modtagelse af bl.a. haveaffald m.m. Sidstnævnte er døgnåbent. I tilknytning til genbrugspladsen er der ud over møde- og undervisningsfaciliteter også etableret en helt ny genbrugsbutik samt et værksted til brug for vurdering, evt. reparation og anden klargøring af effekter til genbrug.</p>
			<p>Vi har i DK2020-planen sat mål om</p> <ul style="list-style-type: none"> - Øget genanvendelse af mad- og drikkekartoner. - Øget genanvendelse af træfraktionen. - Øget genanvendelse af tekstilfraktionen. - Minimering af madspild/organisk affald. - Biogasproduktion af det organiske affald. <p>Indsatserne drives ved Affald og Genbrug.</p>	<p>Fredericia Kommune har deltaget i udviklingsprojekter under Regionalfondens, der bl.a. drejer sig om at reducere affaldsmængder, energiforbrug og fremme cirkulær økonomi gennem øget genbrug/genanvendelse af store affaldsfraktioner. Projekterne afsluttes medio 2021.</p> <p>I samarbejde med private virksomheder er der bl.a. udviklet nye metoder til vurdering og efterfølgende bearbejdning af brugt træ til udvikling af nyt møbeldesign. Brugte tekstiler forsøges indarbejdet i skabelsen af nye designs af bl.a. arbejdstøj. Der foreligger omfattende udredning om lokale perspektiver for reduktion af madspild og en beskrivelse af et lokalt projekt med fokus på at reducere madspild, bl.a. gennem etablering af spisende fællesskaber i lokalsamfundet. Realiseringen af forskellige forsøg under dette projekt har i 2020 været påvirket af Covid-19.</p> <p>I juli 2021 starter indsamlingen af organisk husholdningsaffald, som sendes til bioforgasning.</p>
			<p>Et eksempel på afprøvning af nye løsninger for mere sikker og effektiv drift er fælles - og evt nedgravede - affaldsløsninger i større boligbyggerier, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.</p> <p>Affald under jorden skaber færre gener m.h.t. lugt og evt. skadedyr bl.a. som følge af lavere temperatur.</p> <p>De fælles affaldsløsninger fjerner store mængder affald fra overfladen og frigør arealer til andre, måske rekreative formål. Desuden åbner fælles løsninger for mindre kørsel og dermed mindre udledning af CO₂ i forbindelse med tømning.</p>	<p>Både ved byfornyelse i den indre by og ved udviklingen af Kanalbyen og andre større boligbyggerier arbejder vi målrettet på at fremme udbredelsen af de fælles, især nedgravede affaldsløsninger.</p> <p>Systemet blev etableret i Øgadekvarteret for 2-3 år siden. Der er senest gravet affaldsbeholdere ned i Sdr. Voldgadekvarteret, og flere projekter/kvarterer er under planlægning i Kanalbyen.</p> <p>Systemet optimeres løbende. Vi forventer i løbet af 2021 at påbegynde montering af "fuldmålere", der kan angive, hvornår en beholder optimalt bør tømmes.</p>
			<p>Et eksempel på en borgerrettet aktivitet er det årlige tøjbytte marked, hvor fredericianerne kan bytte deres brugte tøj. Her informerer vi om de store miljø- og klimamæssige omkostninger, der er forbundet med produktion af nyt tøj. Samtidig sætter vi i en tilknyttet Bæredygtigheds-lounge fokus på et relevant emne – ét år eksempelvis biodiversitet.</p> <p>I forhold til virksomhedsrettede indsatser tilstræbes aktiviteter koordineret med/afholdt via Business Fredericia.</p>	<p>Tøjbytte marked 2020 og 2021 har ikke kunnet gennemføres som normalt pga. covid 19-restriktioner. Det er uvist om de populære - men også tids-/ressourcekrævende - arrangementer genoptages, når coronasituationen tillader det.</p> <p>Arrangementer om energibesparelser og øget biodiversitet på de fredericianske virksomheder er under planlægning i efteråret 2021.</p>
6.7	Vi vil informere og vejlede borgere, virksomheder og andre aktører om, hvordan de kan klimatilpasse og gøre egne og fælles værdier mere robuste overfor klimaforandringer.	TM/ NM	Indsatser for klimatilpasning vil blive beskrevet i kommunens klimatilpasningsplan.	Klimatilpasningsplanen er under udarbejdelse – forventes færdig i 2022.
6.8	Vi vil fortsætte indsatsen for at sikre et godt vandmiljø sammen med Fredericia Spildevand og Energi	TM/ NM	Indsatsen og samarbejdet beskrives nærmere i kommunens spildevandsplan, klimatilpasningsplan og stormflodsplan. Desuden reviderer vi kommunens vandløbsregulativer.	Ny spildevandsplan blev vedtaget i 2020. På spildevandsområdet har vi i 2021 haft fokus på overløb. Revision af vandløbsregulativer pågår, aktuelt med konsulentbistand.

		A/S. Vi sætter fokus på re- novering og tilpasning af kloaknettet, så det kan rumme de store mængder af nedbør ved skybrud, som forventes at blive hyp- pigere på grund af klima- ændringerne.		Planlagt revision af klimatilpasningsplan fra 2014. Planlagt revision af Risikostyringsplan fra 2015; bliver fremover til Stormflodsplan. Det nye kortgrundlag fra Kystdirektoratet er i denne sammenhæng ikke væsentligt. Stormflodsplanen vil kun dække de områder, som Kystdirektoratet har udpeget i forbindelse med udpegnings af risikoområder i henhold til Oversvømmelsesdirektivet.	Ny klimatilpasningsplan er igangsat i 2021 og afsluttes i 2022. Nyeste data anvendes til vurderinger af oversvømmelsesrisiko og værdikortlægning for at opnå et bedre grundlag for implementering af klimatilpasning ved lokalplanlægning o.a. opgaver i T&M. Stormflodsplan 2021, som er en revideret version af tidligere Risikostyringsplan, forventes afsluttet og vedtaget i 2021.
	6.9	Vi vil basere vores nye af- faldsplan i 2020 på FN's Verdensmål og cirkulær økonomi, herunder gen- anvendelse og minimering af affaldsmængder. Ressourcerne skal blive længst muligt i kredsløbet.	TM/ AG	Udarbejdelse af ny kommunal affaldsplan ved Affald og Genbrug har afventet Regeringens nye nationale affaldsstrategi, ny <i>Handlingsplan for cirkulær økonomi - National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032</i> , der har været i høring frem til februar 2021.	Udkast til ny affaldsplan for Fredericia Kommune er netop udarbejdet ved Affald og Genbrug. Cirkularitet og værdikædebetrægtninger er gennemgående temaer i affaldsplanen. I arbejdet med den nye plan er der stræbt efter at understøtte sammenhæng til kommunens arbejde med affald, klima og verdensmål.

Kommunen som bæredygtig koncern

VI ER EN HANDLEKRAFTIG KONCERN	7		Primær opgaveholder	Indsatser v/ Teknik og Miljø	Status/bemærkninger pr. juni 2021
Fredericia Kommune er med cirka 4.000 ansatte den største arbejdsplads i kommunen. Det forpligter. Vi skal gå foran og agere ansvarligt, så vi med rette og hele vejen rundt - både socialt, økonomisk og miljømæssigt - kan kalde os en bæredygtig koncern. I mødet mellem 4.000 ansatte, 52.000 borgere og hundredvis af virksomheder og foreninger skabes de rigtige løsninger og de gode historier. Gode historier, der skal fortælles og tjene som inspiration og oplysning, så vi alle arbejder efter fælles mål og træffer de bæredygtige valg. Fredericia Kommune skal være en bæredygtig, sund, attraktiv og socialt ansvarlig arbejdsplads, hvor der er gode rammer for medarbejdernes arbejdsliv. Vi vil gerne fastholde vore medarbejdere og fremme kommunen som en arbejdsplads, hvor medarbejderne er arbejdsdygtige i mange år. Som koncern skal vi være CO ₂ -neutral i 2030. Vi stiller krav til grønne, energirigtige løsninger, herunder til den kommunale	7.1	Vi vil bruge verdensmålene som vores fælles løftestang for udviklingen af Fredericia Kommune som koncern.	Koncernledelsen	Strategien Fredericia for Verdensmålene er forankret i koncernledelsen, som sikrer ejerskabet i forhold til den.	
	7.2	Vi vil danne nye handlekraftige fællesskaber på tværs af koncernen. Vi prioriterer god ledelse og samarbejdende grupper, der motiverer medarbejderne. Vi sætter holdet efter opgaven og løfter medarbejdernes kompetencer efter fremtidens behov.		Der skal nedsættes en tværgående gruppe med bred repræsentation. Gruppen får ansvaret for at kikke på tværs i organisationen og spotte eventuelle nye fællesskaber på tværs af koncernen. Koncernledelsen skal løbende sætte hold til de opgaver og fælles indsatser, de vælger at sætte i gang.	
	7.3	Vi vil have fokus på det rummelige arbejdsmarked og tage et socialt ansvar i ansættelser på særlige vilkår. Vi arbejder med sundhedsfremme og forebyggelse og fokuserer på et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø samt forebyggelse af stress på kommunens arbejdspladser.	Øko/ Pers	T&M arbejder mod social dumping.	Praktiseres løbende.

<p>transport, og inddrager elementer af cirkulære principper blandt andet i vore kommunale bygninger. Det gælder både i eksisterende bygninger og ved nye bebyggelser. Og vi tænker i cirkulær økonomi ved for eksempel at stille større krav ved indkøb af varer og tjenesteydelser og ved et mere ansvarligt forbrug i koncernens øvrige drift.</p> <p>Kommunen ejer store arealer, som vi vil forvalte på bæredygtig vis - hvad enten det er veje, pladser eller grønne områder.</p>	7.4	<p>Vi vil sikre, at driften af Fredericia Kommunes skoler, institutioner, rådhus, kommunale transport og gadebelysning med videre ikke er forbundet med udledning af CO₂ i 2030.</p> <p>Vi følger udviklingen af energiforbruget og CO₂-udledningen, der er forbundet med driften af Fredericia Kommune som koncern.</p>	TM/	Energirenovering af kommunale bygninger	<p>Vi energirenoverer løbende kommunale bygninger. Trods et lavt anlægsbudget i 2021 forbereder og vurderer vi projekter med høj energireduktion til udførelse i 2022.</p> <p>Der er i år afsluttet belysningsprojekter på skoleområdet, hvor vi har reduceret elforbruget med op mod 80% og samtidig skabt bedre læringsmiljøer og arbejdsforhold.</p> <p>Vi har i år ligeledes fokus på optimering af tekniske installationer generelt i kommunens ejendomme. Her kan vi ved justeringer af installationer og vejledning af teknisk servicepersonale øge effektiviteten af tekniske anlæg.</p>
				Databaseret energiledelse (EA, NM)	Databaseret energiledelse driftes med stort fokus på adfærd og gode energivaner i vores daginstitutioner. Dog har der været udfordringer i forbindelse med Coronapandemien, som har vanskeliggjort dialogen med institutionerne. Det er planlagt, at databaseret energiledelse skal udvides til skoleområdet i løbet af året, hvor der ses store muligheder for energibesparelser og reduceret CO ₂ -udledning.
				Der er sat mål om at nybyggeri skal opfylde krav på niveau med DGNB.	Vi har endnu ikke konkrete eksempler på, eller taget initiativ til, opførelse af nybyggeri efter en certificeringsordning på niveau med DGNB. Der arbejdes i øjeblikket på at afklare eventuel certificering/prækvalificering af Kanalbyen. T&M medvirker til undersøgelsesarbejdet. Ved opførelse af en ny kommunal daginstitution, er det relevant at overveje genbrug af rensede mursten fra de kommunale bygninger, der blev revet ned i efteråret 2020.
				Som et skridt på vejen mod at blive CO ₂ -neutral i 2030 er der i budget 2021-2024 afsat 0,2 mio. kr. årligt til dækning af merpris til indkøb af grøn, klimavenlig strøm.	Der er indkøbt grøn strøm certifikater med oprindelsesgaranti til hele kommunens elforbrug, forventeligt 8.500.000 kWh, for 2021, 2022 og 2023. Oprindelsesgarantien sikrer Fredericia Kommunes krav om, at den producerede strøm sker på danske vindmøller. Herudover sikrer krav om geninvesteringssikring, at kommunens investering går til udbygning af ny, grøn produktion.
				Som led i målet om grøn kommunal vognpark forberedes udbud om nulemissionsbybusser i 2023 og alle nyindkøbte køretøjer skal fra 2025 være nulemissionskøretøjer.	Se pkt. 7.5
				Der er sat mål om at al gadebelysning skal være LED i 2023	Der er afsat økonomiske midler i 2022 og 2023 til at færdiggøre LED-projektet.
				Grønt regnskab	Vi udarbejder årligt grønt regnskab for kommunen som koncern.
	7.5	<p>Vi vil udnytte vore etagearealer optimalt og sikre det mest optimale forbrug af el, vand og varme, så vi undgår et unødigt forbrug og reducerer udgifterne hertil.</p> <p>Og vi skærper kravene til den kommunale vognpark og prioriterer alternative drivmidler med mindst mulig CO₂-udledning.</p>	TM/EA	Vi har løbende fokus på ressourceforbruget i kommunens ejendomme.	Se pkt. 7.4
			TM/Vej & Park - Drift	<p>Den kommunale vognpark er under løbende forbedring og udskiftning.</p> <p>Byrådet har i klimaplanen besluttet, at alle nyindkøbte kommunale køretøjer fra 2025 er nulemissionskøretøjer, og at cykler/elcykler i videst muligt omfang erstatter biler på kortere distancer.</p>	<p>Byrådet afsatte i 2020 midler til at øge omstillingen af den kommunale vognpark. Midlerne er overført til 2021, hvor der indkøbes 15 elbiler til Plejen. Herudover indkøbes desuden 8-10 el-varebiler til den øvrige drift, herunder kantine, vaskeri, rengøring mv. Samtidig etableres en række ladestandere på kommunale arealer til de nye elbiler.</p> <p>Den nuværende vognparks sammensætning og alder taget i betragtning vil der skulle udskiftes i størrelsesordenen 10-12 biler årligt. Hvis vi også de kommende år alene skal prioritere indkøb af grønne køretøjer og tilhørende ladeinfrastruktur, er der behov for at få tilført flere økonomiske midler (i størrelsesordenen yderligere kr. 1,5 mio. årligt).</p>
				Det fremgår af klimaplanen, at indkøb af nulemissionsbusser sendes i udbud i 2023.	Udbudsprocessen, der skal sikre nulemissionsbybusser i 2023, er i gang.

	<p>7.6 Vi vil forvalte kommunens arealer på bæredygtig vis – både vejarealer, pladser, vejrabatter og grønne områder ved skoler, plejehjem, parker og lignende. Vi vil gå i dialog om pasningen af vore bortforpagtede arealer, så der skabes variation og øget biodiversitet.</p>	TM	<p>Vi tilstræber bæredygtig pasning af egne arealer.</p> <p>Fremadrettet indgår hensyn til biodiversitet i alle anlægsprojekter på Vej og Park-området. Der arbejdes på tværs af afdelinger om at indarbejde indsatser for biodiversitet.</p> <p>Vi kommunikerer og formidler indsatserne for øget biodiversitet i form af fysisk skiltning og via presse/medier og sociale medier.</p> <p>På landbrugsarealer, som er i drift, vil forpagtningsaftaler fremadrettet indeholde forbud mod sprøjtemidler og kunstgødning. Vi stiller desuden krav om bl.a. bevaring af levende hegn og etablering af dyrkningsfri bræmmer omkring beskyttet natur.</p>	<p>I 2020/21 har vi sat fokus på at fremme biodiversiteten på de kommunale arealer. Alle vores lysåbne naturarealer har fået et "biodiversitets"-tjek, og vi har justeret naturplejen på arealer, vi selv forvalter.</p> <p>På nogle vejarealer/vejkanter (ca. halvdelen af vejstrækning er udenfor byskiltet) er slåningstidspunktet ændret, så vi slår tidligere på året end hidtil og i hele vejkantens bredden. Ved enkelte parkområder og vejstrækninger fjernes afklip.</p> <p>Løbende formidling på SoMe og ad hoc skiltning når aktuelt.</p> <p>På arealer, som vi bortforpagter, er forpagtningsaftaler sendt i udbud med henblik på en optimeret naturpleje, som i højere grad tager hensyn til biodiversiteten.</p>
	<p>7.7 Vi vil sikre økonomisk bæredygtighed ved at være en agil og tilpasningsdygtig kommune, som vedvarende har fokus på nye, smarte løsninger, metoder og muligheder, der understøtter en sikker og effektiv drift. Vi udvikler og afprøver teknologier, som bidrager til reduceret energiforbrug og CO₂-udledning. Vi deltager i demonstrationsprojekter, der fremmer nye energiteknologier, og vi inddrager relevante samarbejdspartnere.</p>		<p>Jævnlig budgetopfølgning og løbende overvejelser om forbedringsmuligheder.</p> <p>Et eksempel på afprøvning af nye løsninger for mere sikker og effektiv drift er fælles, evt. nedgravede affaldsløsninger i større boligbyggerier, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.</p> <p>Affald under jorden skaber færre gener m.h.t. lugt og evt. skadedyr bl.a. som følge af lavere temperatur.</p> <p>De fælles affaldsløsninger fjerner store mængder affald fra overfladen og frigør arealer til andre, måske rekreative formål. Desuden åbner fælles løsninger for mindre kørsel og dermed mindre udledning af CO₂ i forbindelse med tømning.</p>	<p>Udviklingspotentiale: Mere systematisk fokus på forbedringskultur og -muligheder i organisationen.</p> <p>Både ved byfornyelse i den indre by og ved udviklingen af Kanalbyen og andre større boligbyggerier arbejder vi målrettet på at fremme udbredelsen af de fælles, især nedgravede affaldsløsninger.</p> <p>Affaldssystemet blev etableret i Øgadekvarteret for 2-3 år siden. Senest er der gravet affaldsbeholdere ned i Sdr. Voldgadekvarteret, og flere projekter/kvarterer er under planlægning i Kanalbyen.</p> <p>Systemet optimeres løbende. Vi forventer i løbet af 2021 at påbegynde montering af "fuldmålere", der kan angive, hvornår en beholder optimalt bør tømmes.</p>
	<p>7.8 Vi vil tænke i cirkulær økonomi. Ressourcer udnyttes optimalt ved at tænke i genbrug, kredsløb og minimering af spild inden for alle områder i koncernen. Affaldsområdet er vigtigt, og som koncern skal vi gå foran som det gode eksempel.</p>	Alle afd.	<p>Indsats for genbrug af mursten fra kommunale bygninger.</p> <p>Tilbagevendende fokus og kampagner for fortsat bevidsthed om affaldshåndtering ved alle kommunens ansatte.</p>	<p>I Fredericia blev tre kommunale bygninger revet ned i efteråret 2020, hvor i alt ca. 300 tons mursten efterfølgende blev sendt til rensning. Det er planen, at murstenene skal indgå i nye, kommunale bygninger. Første projekt bliver opførelsen af et orangeri for Proaktiv, som forventes færdigt ultimo juli 2021. Herudover vil det være relevant at genbruge mursten ved opførelsen af den kommende, nye daginstitution.</p> <p>Er ikke fulgt op de seneste år.</p>
	<p>7.9 Vi vil sætte fokus på bæredygtige indkøb, prioritere forbrug af grønnere produkter internt i koncernen og stille højere krav til vore leverandører i forhold til grønnere produkter og fragt. Ved at stille miljøkrav i forbindelse med indkøb, går vi foran i forhold til at tænke cirkulær økonomi.</p>	Øko/Pers	<p>Indkøb: Vi har en målsætning om at opfylde krav jf. POGI (Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb). Natur og Miljø bistår ad hoc Indkøbsafdelingen.</p>	<p>Teknik & Miljø har et tæt samarbejde med Indkøbsafdelingen om grønne indkøb - eksempelvis indkøb af grøn strøm certifikater og elbiler til den kommunale vognpark. Det er Indkøbsafdelingens og Teknik og Miljø's ønske at højne samarbejdet yderligere fremadrettet.</p>